

N:o 24.

Af herrar **O. Anderson** i *Hasselbol* och **O. Olson** i *Stensdalen*, om åtagande af 50 procent tilläggsbevillning för år 1893 m. m.

I n:o 6 af de utaf Kongl. Maj:t till denna Riksdag aflemnade nådiga propositionerna föreslås, att utöfver de i riksstaten för år 1893 upptagna tillgångar och inkomster må såsom en statsverkets tillgång för samma år af öfverskottet å statsregleringarna för år 1890 och föregående år upptagas och beräknas ett belopp af 1,184,300 kronor. Ut det den nämnda propositionen åtföljande statsrådsprotokollet öfver finansärenden af den 14 oktober detta år angifvas närmare motiven till denna framställning. Statsrådet och chefen för finansdepartementet yttrar här sid. 44: »Det skulle kunna ifrågasättas, att för betäckande af detta belopp» (beräknade förhöjningar 1,184,300 kronor för försvarets ordnande) »redan år 1893 anlita en tilläggsbevillning å bevillningen å fast egendom samt af inkomst», och sedan å sid. 45 tillägger han: »Att genom ny beskattning upptaga medel till täckande af förefallande statsbehof, medan för statsutgifternas bestridande afsedda tillgångar föreligga odisponerade i statskassan, torde få anses mindre egentligt. Framför anlitan af tilläggsbevillning anser jag därför nyssberörda tillgångar» (förenämnda öfverskott) »böra för nu förevarande ändamål tagas i anspråk.»

I afseende på denna senare punkt kunna vi icke vara ense med herr statsrådet. Ut i statsregleringen för år 1893 är af öfverskottet å statsregleringarna före 1890 redan beräknadt och upptaget ett belopp af icke mindre än 5,818,000 kronor. 1891 års statsreglering visar nu en brist af 661,414 kronor 76 öre, till hvars betäckande kommande Riksdag har att föreslå åtgärder. Huru innevarande års bokslut kommer att gestalta sig är ej lätt att förutsäga, men då som bekant statskontoret nödgats begära en kassaförstärkning från riksgäldskontoret till

ett belopp af 3 millioner kronor, torde äfven under detta år en statsbrist till ganska ansevärt belopp vara att emotse. Att under sådana förhållanden, och då de för statsregleringsändamål befintliga tillgångarna icke belöpa sig till större belopp än 1,970,058 kronor 43 öre, nu deraf ytterligare använda för år 1893 ett belopp af 1,184,300 kronor anse vi vara att alltför mycket draga vaxel på framtiden.

Det synes oss därför, som vore det af herr statsrådet först antydda men sedan förkastade alternativet, att redan för år 1893 anlita en tilläggsbevillning å bevillningen af fast egendom och inkomst, att föredraga framför anlita af ofvanberörda förskott, så mycket mera som det i alla fall torde finnas otillräckligt, enär medel torde erfordras för täckandet af kostnaderna för innevarande urtima Riksdag, och möjlighet dessutom föreligger, att Riksdagen kan finnas benägen att höja beväringens dagaflöning utöfver det belopp, hvartill den i de kongl. propositionerna är beräknad.

Då nu förslag om definitiva skattenedsättningar blifvit framlagda, hade det varit önskligt, att samtidigt äfven förslag om motsvarande definitiva skatteförhöjningar framlagts till Riksdagens beprövande. Så har nu emellertid icke skett, i det att herr finansministern nöjt sig med att i sitt anförande till statsrådsprotokollet endast angifva de nya skattetitlar, han ansett böra ifrågakomma, och detta emedan det tillkommer Riksdagen att för hvarje år bestämma och reglera beskattningen. Huru riktig denna sista grundsats också må vara, hålla vi dock för troligt, att just frånvaron af direkta förslag i nämnda afseende kan äfventyra lösningen af de nu föreliggande grundskatteafskrifnings- och försvarsfrågorna.

Vi och många med oss känna nemligen en viss fara uti ett beslut, som går ut på att borttaga från staten en del af dess fasta inkomster samtidigt med att nya utgifter skapas, men icke lemna Riksdagen tillfälle att för sin del uttala sig om det sätt, hvarpå de härigenom uppkommande behofven skola fyllas. Den indirekta beskattningen har hos oss i proportion till den direkta redan nått en sådan höjd, att den jemvigt, som enligt vår åsigt bör förefinnas emellan dem, ej längre är för handen, och då just åsigterna härom inom Riksdagen äro så skarpt delade, är behofvet af Riksdagens uttalande i en sådan fråga som denna så mycket mera nödvändig.

De uttalanden, man under senaste tid fått höra, gifva äfven vid handen, att, om finansministerns i statsrådsprotokollet antydda skatte-reformer nu i ett sammanhang kunnat Riksdagen föreläggas till beprövande, de i hufvudsak skulle af densamma accepterats. Men om

något uttalande i denna sak vid riksdagen ej göres, och regeringen i enlighet med finansplanen förelägger nästa års Riksdag till afgörande särskild fastighets- och särskild inkomstskatt, inträffar det förhållandet, att det af herr finansministern antydda och motiverade sambandet mellan de olika skattetitlarna ej kan fasthållas, och sålunda det ändamål ej vinnas, som med skatteregleringen afses, nemligen en progressiv beskattning med rättvis fördelning af skattebördan efter skatteförmågan.

Oss synes därför, som skulle ett uttalande från Riksdagens sida redan nu vara nödvändigt, och då sambandet mellan de för öfrigt visserligen olika skatteformerna utgör kärnan i hela finansplanen, samt då den invändningen, att medlen ej på en gång behöfvas, bortfaller, om man låter alla skattetitlarna på en gång inträda med låga belopp för att sedan succesivt ökas i mån af behof, borde uttalandet gå i den riktning, att hela skattereformen på en gång skulle föreläggas Riksdagen.

På grund häraf få vi hemställa, att, derest Kongl. Maj:ts propositioner om ny härordning och grundskatternas afskrifning vinna Riksdagens bifall, Riksdagen må besluta

dels åsättande af en tilläggsbevillning för år 1893 af 50 procent, att utgå efter enahanda grunder, som den år 1879 beslutade tilläggsbevillningen utgick;

dels att uti skrifvelse till Kongl. Maj:t anhålla, det Kongl. Maj:t täcktes till kommande Riksdag inkomma med förslag för införande af särskild fastighets- och inkomstskatt, arfskatt och stämpelskatt, ställda i sådant sammanhang och så afvägda, att genom dem en progressiv beskattning må ernås, och den större inkomsten och kapitalet må kunna af de för försvarets ordnande och grundskatternas afskrifning erforderliga skattehöjningarna träffas i proportion till sin större förmåga att bära skatter.

Stockholm den 28 oktober 1892.

O. Anderson

från Vermland.

Olof Olson

i Stensdalen.